

SLOVENIJA.

List 34.

V petik 27. Kozoperska

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Vzrok sedajnega punta v Beču.

(Δ) Kako smo bili vendar mi Slavjani in posebnost Slovencev veseli, ko so Metterniha poglali; — in zakaj bi ne bili veseli, sej so nam odpadle ž njim verige, ki so nas do kervaviga ožulile! — Nemeček pak, kateriga moč je rasla iz naše slabosti, je kmalo zapopadil, de za naprej ne bo več ta pela; al poželenju, svojo mogočnost na Slovanov razvaline zidati, ni mogel odreči: Madžar, kateri si je le iz Hervaskih rožic vence vil, je tudi opazil, de bode njegove časti manj, ako Hervat poreče: „Stoj Madžar, ta rožica je na slavjanski trati izrasla!“ in zaklela sta se, Slavjane še za naprej ko sužne vpotrebovati! Nista se pečala za njih prirodne pravice, ne pečala za duha časa, ki po celi Evropi glasno govori: pričela sta pregrešno delo — svobodno ljudstvo zatirati. — V dosego tega prederzniga namena sta sklenila Avstrijo srušiti, tako Slavjane oslabiti ter jih podjarmiti. Torej se je v Buda-Peštu ošabno Košut vzdignil in vertoglavnim Madžarom oznanil: „Avstrije ni več,“ torej sta Frankobrod in leva stran v zbornici v Beču izmordovala: „Avstrija se je v Nemščini raztopila“ in kdor ni tega verjel, tistiga sta začela sramotiti, rekoč: „Glejte ga, černo-rumenjaka, ki zopet hoče Metternihovo vlado,“ kakor de bi v Avstriji ne mogla svoboda enako lepo cvesti, ko v Frankobrodu al Buda-Peštu. Tako sramotenje in ljubezin do cesarja še bolj pa čutje njihove vrednosti je Slavjane zbudilo, in hrabri Hervat ne pomara za nevedno obrekovanje, vstane in poreče: „Se je Avstrija cela in v nji bo svobodni Slavjan prebival,“ poreče tudi v zbornici v Beču Čeh in pravi Slovencem. Le hujši zdaj Košut zakriči: Ni je več, če jo ima prav peklen podreti —, in v Beču podpihuje Nemeček veliko derhal proti Slavjanom in jo v zmote zapleta, ker prerokuje, de so vsi černo-rumenjaki — de hočejo poprejšno vlado. — Al Čeh se v zbornici stanovitno ponasa, Hervata ne zapusti serčnost in urno stopa proti Buda-Peštu — Košut se že boji, pogum zgubuje in v stiski grozno želi, de bi v Beču le njegovi prijatli gospodarili. To mi še zna pomagati si misli in reče: En milijon za en punt v Beču in vname se kervavi punt. Latour, kateri je pravico Slavjanov priznal, žalostno konča — Bah, kateri je želel, de bi Avstrija ne razpadla, kateri je želel, de bi vse ljudstva enake pravice perdoibile, je komej življenje odnesel in se skriva po samotnih krajih. Slavjanski poročniki niso življenja gotovi, ter pobegnejo. Leva stran, Košutova prijateljca se vzdigne: ljublen cesar se britko jokaje na pot poda. — Ima ga, punt, Košut! — Koga mu bo pernesel? — Slovenci! Ne opotavljajte se! Čas je tu, kjer se bo pokazalo, če mi Slovani imamo pravico živeti, al pa, de smo že vse popačeni in moramo torej počasi umirati. Vse, kar se zdaj na Dunaju godi, je le proti Slovanom, če ravno Dunajski časopisi vpijejo: „Za svobodo“, in kdor to verjame, bo proti svoji lastni slovanski kervi rojil, ko Ambrož; vpirajte se vsem, kar se tukaj godi, posnemajte Čeha!

Nekaj o Slovenšini.

Na Italijanskim skorej Slovenšina bolj veselo gospoduje, kakor na Krajanskim; tukaj večidel le nemške pisma semtertje tekajo, od tamkej pa vojaki nar raji slovenske pisma

pošiljajo. Dosti naših vojakov namreč zna pisati, in namesti kteriga v nemškim vajejniga pisaveca iskati, raji sami po domače pišejo; res de niso vse čerke po vodilih pravopisa postavljene, pa slovnice slovenske se tudi še niso učili. Prav, slovenski junaki, de se matere Slovenije ne sramujete! Česki vojaki so unidan v Frankobrodu tudi česke pesmi peli.

Per narodni straži so v Pragu skorej vse kompanije ali družbe česko velitev ali komando vpeljale. Morebiti de bi se tudi na Slovenskim za to smelo popraševati, ali se bo nemško ali slovensko komandiralo (veljevalo). Vender v tej reči bi znala ena še boljši biti. Morebiti bi se za komando take besede zamogle izbrati, de bile vsim Slavijanskim narodam umevne. Postavim, ako Rus že od nekdanj veleva z besedo „stupaj ali stopaj“ namesti francozke „march“: bo gotovo vsak Slavijan vedil svoje noge premakniti. Tako bi tudi z drugimi velitvami utegnili biti. Tako velevanje bi znalo časam tudi v vojsko vpeljano biti, in Avstrijski Slavijani bi še ložej v eno vojno zbrani bili, kakor zdaj po nemški komandi.

Za Slavijansko, ali če hoče kdo raji posebej, za Slovensko ali Ilirsko mornarstvo bi znali zopet dobri časi odperiti biti, ko bi se dala zdajnja priložnost le prav rabiti. Avstrijsko cesarstvo potrebuje zdaj močnejši mornarstvo, ako hoče prot Benedkam kaj storiti. Kar imajo Slavijanski narode morja v svoji lasti, ga ni boljšiga od Terzaškiga. Zakaj Belo morje pod Rusam je veliko časa z ledam zaperto; Baltisko morje tudi zima oklepa, in ozki vodotoki med Danskimi otoki; Černo morje pa ima Carigrad pod ključam. Terzaško morje nasprot nima nobene take zapire, lesa pa tudi ne manjka na njegovih bregovih. Ni to nekaj?

Hicinger.

Beč in Avstrija.

Do sëm in dalej ne! — V letu 1848 je bila doba, ko smo bili prepričani, de je poglavitnemu mestu na svobodi v Avstriji res kaj ležeče bilo. Z veseljem smo različne dobe političkiga gibanja v Beču do 6. Kozoperska gledali, verovali smo na žlahtne nagone, izgovarjali smo marskatero napčenost sebičnosti, nadjajoči se, de bode čas neogibljuje zmote poravnal. Al zdaj, ko nam Dunajsko gibanje proti, v političko diktaturo za Avstrijo se premeniti, zdaj, ko se Dunajski državni zbor v Konvent zvrči hoče, ko se grozovladna manjšina podkupljive derhali poslužiti hoče, de bi svoje zvite separatistiške namembe doseči mogla, cesarja iz grada njegovih očetov spodila, ministre po svoji lastni volji k odstopu iz službe prisilovala, ja kaj rečem, zdaj, ko pisarski kandidatje ministerstva vkanjeno množico tako rekoč najemajo, de bi ministre morila, bojé zato, de bi spet nekteri pisarji upanje dobili, tolsto plačo kakšne ministerske službe v žep vtakniti, zdaj je zadni čas, de avstrijske dežele na noge stopijo, in lačnim, uradoželjnim pisarjem časnikov in lenim postopačem silni „stoj!“ zagromijo.

Kje, prašamo, kje je Avstrija? Je li cesarstvo le mesto Dunaj? Alj ni cela Avstrija telo, kteriga središna pika ni mesto Dunaj ampak ustavni vladar? Kje je avstrijsko ljudstvo? Mar niso avstrijske, proste ljudstva od ruske meje do jadranskiga morja, od Švajca

do Multave in Vlaške zemlje, alj pa samo Dunajske derhali? Mar nima avstrijska državna zveza občne interese, kteri so presveti, de bi se jih manjšina $\frac{1}{74}$ dela velike celotine, ja kaj rečem, cela manjšina od te manjšine dotakniti smela, brez de bi vse ljudstva Avstrije le besedico vmes govorile? Se bo morebiti Avstrija od Dunaja tiranizirati pustila? Ne bo se pustila! Na Dunaji je en človek skoz 50 let celo Avstrijo tiraniziral, na enimu je celi Avstriji zadostilo; tisuče trinogov ne bode, ne more terpeti!

Ultraradikalni grozovladniki na Dunaji imajo vsak dan polne usta ljudske sreče in se nosijo, kakor de bi bili v resnici pooblastenci od 37 milijonov Avstrijanov!

Kje je pooblastenje, ktero jih za oskerbnike od 37 milijonov državljanov opraviči? Dežele se lepo zahvalijo za grozno srečo oskerbnitva od strane nezrelih, nepraktičkih uličnih pisarjev Dunajskih. In to so ravno tiste dežele, ktere so tistim žlahtnim ljudem zahvalo dolžni, kteri so prvi nagib in nar bližji izid ustavnih perdobitkov včiniili. Tode ti žlahtni ljudje niso tista množica plenaželjnih rabulistov, kteri že vsim avstrijskim ljudstvom izgovorjene proste naredbe le v to hočejo vpotrebovati, de bi jih za svojo sebične privatne namembe dobro izžmeli in skoz to svobodo v nevarnost pripravili.

Avstrija, Cesarstvo, ni kaka po naključbi večeraj stlačena država, marveč je z svetimi pogodbami zjedinjena, z zvestim združenjem v časih sile in teme vterjena, živa celotina. Koliko kervi je že prelite v brambo te vezi, izdajstvo, pregreha bi bila proti tistim, ki so v obderzanje te države svojo kri prelili, te z žlahtno kervjo skupej držane dele ločiti. Zakaj že zemljopisna lega avstrijskih dežel kaže, de morajo skupej biti; in ako bi se Avstrija danas razkrojila v svoje pervine, bi se že jutri zopet združiti mogle v svojo lastno obrano ali pa poginiti. Ker je tedaj celost sama sebe braniti dolžna, mora tudi vsakimu kosu, delu, se zoperstaviti, ako bi se odtergati, ali pa iz naravne razmere izstopiti in čez druge se postaviti in gospodariti hotel. Zdaj sploh ni govorenja o interesih nemških, slavjanskih, laških, madžarskih ali romanskih, ampak zdaj gre za Avstrije obstoj, ktera je bila dosihmal vir ali studenec vsih teh interesov in še ostati mora. V tem se moramo narpopred zjediniti: ali ima Avstrija obstati ali ne? Ako ima obstati, se ne sme njena osoda širokoustnim kvantom nekterih učnih sanjavcov ali goljufov, ki množico Dunajsko na sebi nedolžno, ker neumno orodje, v svoje hudobne namene obračajo, izročena biti, temuč mora skušeni in modri duh deželá se pridružiti in in celo novo ustavo prešiniti.

Hočemo, de Avstrija obstane, ne smemo muditi, edinost v državnim opravištvu pripraviti, nar važniši reči, ki celo ustavno monarhio zadenejo, se ne smejo odločvati enostransko na Dunajskim ali Budapeštanskim zboru, ampak skupej na podlagi enakiga nadomestovanja vseh narodov.

Dežele (provincije), ki dobro vedo, de ni bilo nikoli manj svobode, kakor zdaj, odkar dunajska množica čez narode gospodariti hoče, se tedaj zoperstavijo:

1) De je pod strahovavstvom množice stoječi državni zbor na Dunaju avstrijski

državni zbor, ker se še dunajski zbor imenovati ne more.

2) De ima poglavitno mesto pravico, ministre podirati, ali clo soditi, ker ta pravica le večini avstrijskiga središnjiga državniga zbora gre.

3) De je sedajni zbor svoboden, dokler se pri ognjuši take grozovlade znajde.

4) De zamore avstrijski zbor ustavo dajati, dokler niso v njemu namestniki vseh avstrijskih deželá.

5) De zamore sedajni Dunajski zbor veljavne sklepe delati, ker je velik del poslancov od množice ali v strahu deržan ali pa bežati mogel.

6) De imajo vkazi avstrijskih ministrov ko takih, v sredi grozečiga strahovavstva storjeni, za dežele, ki se za neumno počenjanje divje množice Dunajske nič ne pečajo, veljavno moč, dokler se ti ministri k cesarju na dvor ne podajo in tam vlade celiga cesarstva ne prevzamejo, za čigar obstoj imajo odgovor dajati. (Agr. Z.)

Dragi domorodci!

Ako so kdej žalostni in nevarni časi Avstrije in njene deželane tlačili in topili, je brez dvoma gotovo, de moramo sedajne z britkim sercam nesrečne in hude imenovati; zakaj vihar viharja, vdarik vdarka, nesreča nesrečo navtegama nasledujejo in skorej celi Avstrii pogubljenje žugajo.

Ali se bodo ti vsim deželanam Avstrije škodljivi časi kmalo vlegli in srečno potekli, ali pa silno — silno veliko nesreče in škode sploh celi Avstrii naklonili, so gotovo v takih žalostnih okoljšinah clo ne da in ne more presoditi in razjasniti. Bog daj, de bi se vsi ti škodljivi viharji srečno vlegli in vtolažili, de bi se vse Avstrijske ljudstva med seboj zmirile, v bratovski ljubezni živele, se zadovoljene svobode veselile in se praviga blagoslova popolnoma vdeležile! — In v takih nevarnih in nesrečnih okoljšinah kaj pa bomo mi, dragi Slovenci! počeli, kako se hočemo mi sploh obnašati in vesti? — Bodimo pred vsim drugim v teh nemirnih časih popolnoma mirni, ljubimo pravico in vedno se je deržimo, bodimo pametni v vsim svojim djanju in nehanju, varujmo se, de ne bomo prenašlo verjeli, kar v raznih novicah beremo ali po mnogoternih listih zvemo, bodimo pomišljivi in pazljivi, zakaj mnogoterno se posebno v takih žalostnih časih govori in piše. Ostanimo v pravi bratovski vzajemni in slovenski edinosti, bodimo vsi ene misli, ene želje in eniga zaupanja namreč celotnost Avstrije neokvarjeno zderžati in jo na vso moč braniti, nevtrudljivo se vstavljajmo anarhii, varujmo domovino vse nesreče in po junaško branimo perdobljeno svobodo in domače narečja, de nam jih nikoli več naši protivniki, naj že bodo katerikoli in od koderkoli, ne bodo vzeli ali krajšali. Brez strahu si hočemo perdobljene pravice ohraniti in jih, ako bi nas naši protivniki silili vtegnili, na vso moč braniti, vender gotovo nikoli ne bomo svoje pravice in svoje slavno ime z nedolžno kervjo ali z kako drugo krivico ognjusili — Bog nas takih djanj varuj! veliko več se hočemo ravnati po lepim izgledu svojih bratov Čehov, kateri so zavoljo ljubezni do svojiga rodu veliko veliko krivičniga obrekovanja in krivičniga djanja silno dolgo časa terpeti mogli, predin je bila njih nedolžnost pred celim svetam opravičena. — Sleherni rodoljub zvunej nemškutarja, madžarona in laškona serčno želi, naj bi se domovina prej ko je mogoče praviga blagoslova popolnoma vdeležila, slehernimu rodoljubu je pa tudi znano ktere in kakošne de so splošne želje Slovencev. Žele namreč pred vsim drugim se popolnoma zediniti, žele de bi si sami domače zadeve oskerbovali, de bi tedej kar domačijo zadeva, svojo vlado in iskrene domače predpostavljene imeli; nikoli pa niso mislili in gotovo tudi mi-

slili ne bodo, se od Cesarja in njegove vikši vlade ločiti; zakaj žele in hočejo vunder le v federalni zavezi per Avstrii ostati, kar je že tolikokrat zgovorjeno, spričano in tirjano bilo, in kar je posebno naš slavni in visoko učeni gosp. Dr. J. H. z svojim lepim in krepkim sostavkam v Slovenii v 22. listu do živiga skazal, in ravno zato tudi po pravici žele in terjajo, naj bi se na Štajerskim in v Primorju in posebno v Goričanski okolici meje Slovencev kakor tudi Nemcev in Italijanov natanjko skazale, kar pa Koroško zadeva, nam izverstni sostavik v Dunajskih Slavjanskih novicah prav popolnoma meje in otoke Nemcev med Slovenci pokaže in dogotovi.

Mislimo de se noben spošten našimu pravičnimu tirjanju vstavljaj ne bo, ako le poverhno poprejšne vladije raznih krajev in deželá pregleda, gotovo se bo naglo prepričal, kako nespametno in clo krivično de je dozdej bilo ljudstvo raznih jezikov, kar domače zadeve in narodno omikanje vtiče, k eni in ravno tisti vladi siliti; ker vunder slehern sam dobro ve, de so želje, opravila in narečja raznih ljudstev ravno tako razne in mnogoterne. Gotovo bo tedej potem takim naša nar vikši (centralna) vlada v Beču svojim ljudstvam na boljši in koristniši zapovedovala in nar pravičniši čez nje gospodovala, ako svoje deželane eniga jezika v eno vlado stran domačih reči združi in po nji ravna per svojim nar vikšim vladanju. Ako so pa vunder v eni in ravno tisti deželi, kakoršna je morebiti češka dežela, prebivavei dvojniga jezika med seboj tako zmešani in raztreseni, de bi se le težko ali clo v škodo deželanov na tako vižo razdeliti zamogla, bi se mogli po tem takim deželanu stran domačih zadev tako pametno in pravično vladati, de ne bo noben clo nobene krivice terpel; zakaj v tem obstoji prava svoboda in bratovska ljubezin. In kar dnarnice ali sploh dohodke in izloge tistih dežel zadeva, ktere se bodo po naših željah po jeziku ljudstev razdeliti mogle, mislimo de ne bo težavno pravično razdelitev pametno oskerbeti.

Vernimo se zopet nazaj v sedajne nevarne in žalostne čase. Sviti Ban stoji z svojo vojsko pred Bečam, kaj neki to pomeni? kaj on hoče? — Gotovo je on z svojo armado pred Bečam, de bi po volji vsih pametnih avstrijskih deželanov taiste vkrotil, kateri nočejo, de bi se Avstrija celotna obderžala, ampak veliko več žele jo podreti in raztergati. Naj že protivniki svitliga Bana govore in pišejo karkoli hočejo, naj ga že kakorkoli si bodi krivično čertijo in nesramno grajajo, je vunder gotovo, de je on do zdej v vsim svojim djanju in nehanju očitno celimu svetu pokazal, de pravico in svobodo ljubi, de ne zatira ljudstev, de jim ne jemlje in ne okrajsuje perdobljene pravice, kar narodni jezik in opravila sleherniga ljudstva zadeva, de pa on ne bo nikoli perпусти, de bi se celotnost Avstrije po mislih nekterih vnič devala in spodkopavala. Le te so naše misli stran sedajnega prihoda Banske vojske pred Bečam. Bog daj, de bi se kmalo cela Avstrija zmirila! Javornik.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Presvitli cesar je dne 19. t. m. v Golomovcu nov razglas, podpisan od Wessenberga, ministerskiga predsednika, razposlati dal, v katerim med drugim reče, de je zavoljo vpeljavanja postavniga reda in zavoljo varstva tistih deržavljanov, ki z grozami punta nič opraviti nimajo, prisiljen, se vojaške moči poslužiti, de je pa volja njegova, de to zadnje, vsiljeno, sredstvo dalej segati ne sme, kot kolikor bo potreba, de se mir in varnost nazaj vstavita, de se zvesti deržavljanu ovarjejo, in pa častitljivost ustavniga prestola (trona) ohrani; zraven pa de sklep njegov terdno stoji, narodam dane pravice in slobode v njih popolnosti ohraniti in zagotoviti, ako ravno so jih posamezni

hudobneži ali pa zapeljani v zlo obrnili; ravno tako de je sklenil, začeto delo v pokoju in neprenehljivo ustave državniga zbora na taki način naprej peljati, ki je enakopravnosti vseh narodov primerjen.

Knez Vindišgrec je 20. Kozoperska iz Lundenburga Dunaj v stan obsede djaj, in stojno ali naglo sodbo razglasil. Ta razglas so povsod iztergali in državni zbor kakor tudi zbor občinskih svetovavcev se je čez to naredbo pri Vindišgrecu in cesarju pritožil. Vindišgrec pak je 23. t. m. spet drugi sledeči razglas razposlal:

V sled že v mojim prvim razglasu dne 20. t. m. oklicaniga stanu obsede in nagle sodbe za Dunaj, njegove predmestja in bližno okolico spoznam za dobro še naslednje pogoje postaviti:

1. Mesto Dunaj, predmestja in bližna okolica imajo 48 ur po dobljenim razglasu svoje podverženje na znanje dati in po legionih ali kompanijah orožje za to odločeni komisiji na zaznamvanim mestu oddati, vsim, kateri niso v narodno stražo vversteni, orožje oduzeti, in zaznamvati toisto, ktero je privatne vlasti.

2. Vse oborožane kardela in akademijski legion se imajo raziti, učiliše zapreti, predstojniki akademiskiga kardela in 12 učencov za zastavljenje dati.

3. Več oseb, ki bodo pozneje od mene zaznamvane, se mi imajo izročiti.

4. Dokler stan obsede terpi, imajo vsi časopisi zastati, razun Dunajskih novic, ktere so na razglas samih uradnih ali službenih oznanil omejene.

5. Vsi ptujci imajo postavne vzroke svojiga postanka na Dunaji na znanje dati; kdor nima potniga lista, naj se na znanje da, de se bo na ravnost odpravil.

6. Vse družva (Klubbs) nehajo in se zapró, dokler je mesto obsedeno.

7. Vsakteri, kdor se a) zgorej napovedanim ukazam ali z lastnim djanjem ali z podpihovanjem drugih zoperstavi, kdor b) je punta ali deležnosti punta previzan, ali c) z orožjem v roki vjet, bo ravnavi nagle sodbe podveržen.

Izpolnenje teh pogojev se ima 48 ur po oklicu tega razglasa zgoditi, ako ne, se bom prisiljeniga vidil, narojstrejših naredb (sredstev) se poslužiti, de bom mesto se podati prisilil.

V glavnim stanu Hetzendorfu dne 23. Kozoperska 1848.

Knez Vindišgrec, poljni maršal.

Ta razglas je bil mende na Dunaju dne 24. t. m. ob štirih po poldne nabit.

Dne 23. t. m. se je bila raznesla novica po mestu, de je nekaj bataljonov k mestnjanam prestopilo z 6 štukmi; pozneje se je pa pokazalo, de so to bili le trije uskoki.

Po dunajskih novicah so mende kmetje povedali, de je bilo več vozov ranjenih v kaiser-Ebersdorf pripeljanih, kar bi kazalo, de so se Hervatji in Madžari že sprejeli; po Graških novicah je pa ban 10.000 mož na ogersko mejo poslal, de bi Madžarje, ako bi na Avstrijsko silili, nazaj odvrčali.

Poslanci v zboru so zoper ministra Vessenberga govorili, namreč de narodoviga zaupanja ne zasluži.

Nobena pošta več iz severnih strani na Dunaj ne pride.

Novi ministri bi bi bili, kakor se pripoveduje, sledeči: Mayer za notranje, Vessenberg zunajne zadeve, Bach za pravico, knez Feliks Švarcenberg za vojništvo, Bruck za teržtvo in državne dela in zidanja, Kraus za denarstvo.

Poslaništvo občinskih svetovavcev (Gemeinderath) na Dunaju do Cesarja ni bilo od njega sprijeto, le minister Vessenberg jim je odgovor dal, de se jim njih prošnje izpolniti ne morajo, in de naj se zastran tih reči k knezu Vindišgrecu obernejo, kateri ima veliko moč in oblast od Cesarja.

Slovenske dežele.

Komen na Krasu 18. Kozoperska. Ker vsaki kraj nekeje rodoljubov ima, kateri si prizadevajo vsako novico skozi časopise na znanje dati, hočem tudi jez naslednje na znanje dati. Po ukazu častiljiviga ministerstva ino visoko vredne goričke škofije je bil prvi ustavni učiteljski sbor dans v dekaniji Komen deržan, pa zavoljo deževniga vremena več učitelov te dehanije vkup priti ni moglo. Sklenjeno je bilo: V vsaki za šolo namenjeni soseski, katera šolskiga pohištva nima, si na moč prizadevati, de si taisto preskerbi; zavoljo učiteljskiga prihodka, de bi se, kjer je premajhen, eno malo po moči povišal; taista šola, katera ni z potrebnimi šolskimi pripravami in orodjem preskerblena, naj si taisto preskerbi; na kakšno vižo de se imajo taisti otroci, kateri šolo brez uzroka zapustijo, kaznovati, de bi se šola v dobrim redu obderžala. K temu stavku je bil od eniga uda tiga sbora predlog naprej dan, de starši ino otroci, kateri prave ljubezni do učitelja nimajo, prave ljubezni do šole nigdar imeli ne bodo, de za naprej bi se imeli vsi za deželo namenjeni učitelji od sosedov taiste soseske izbirati, potler še le bodo otroci od staršev z veseljem v šolo pošiljani, ino na tako vižo bi znalo zastajanje iz šole nekoliko ustavljeno biti, pa učitelam ni le to kaj dobro dišalo, zato kir sami dobro vedo, de morebiti bi znali brez službe ostati, pa vender upamo, de tudi kmetu po ustavi le ta pravica okrajšana ne bo; je blo vprašanje zavoljo nedeljske šole, od visoko vredniga in iskreniga domorodca g. dehanta Andreja Kotzmana naprej položeno, pa se ni nič sklenilo, kir je več učitelov, kateri so dozdej nedeljsko šolo učili, desiravno nekateri iz taistih za šolo in orglanje so do zdaj čez 300 gl. prijeli, odgovorilo, de brez plačila (Remuneration) nedeljske šole učili ne bodo. Ne vemo pa, kaj de bodo kmetje k timu rekli? K zadnimu je bilo sklenjeno, de sbor se ima vsake kvatre enkrat deržati, pa nekateri daljni učitelji so po plačilu vprašali, pa ne vemo iz katere kase bi se jim taisto podelilo? — Dragi učitelji! dobro prevdarite, de ako tudi kaj majhniga za domovino brez plačila storite, le to zaverženo ne bo, gotovo svoje plačilo prijeli boste. Pohvaljeni naj bodo tedej nekateri vaši sklepi, pa vender vas opominam, de terdno se naše matere Slovenije deržite in jo ne zapustite, ako hočete z tim potrebnim preskerbljeni biti; ako pa njo zaničevali boste, boste gotovo od nje zaničevani. Tedej Bog živi našiga ustavniga cesarja Ferdinanda, vse iskrene domorodce in skerbne učitelje Slovenije, in jim svoj blagoslov dodeli!

A. B.

Celje 20. Kozoperska. Kar je ljubljansko slovensko društvo Slovincam razglasilo, de naj bomo svojimu cesarju zvesti in mirni, de naj šuntarjev ne poslušamo i. t. d. je tudi nam Slovincam spodniga štajarska prav iz serca govornjeno. De, enoglasno zavpijemo vsi štajarski Slovinci: Austrije in austrijanskiga cesarja, našiga miliga Ferdinanda, se hočemo eversto deržati, za-njo in za Njega našo kri prelivati, z eno besedo, vse storiti in vse dopolniti, kar je u 31. listu „Slovenije“ tako krepko razglaseno.

V našo dozdej mirno deželo so scer že tudi neki podpihovavci prišli, tudi že podpihovavne liste in časopise razdelili, pa zastojni mi zaupamo na cesarsko besedo in sleparjam ne verjamemo.

Celje 22. Kozoperska. Celjske nemške novine, popolnoma nepotrebne, katire za Madžarstvo in nemške reči govore in se potegujejo (v slovenski deželi!) so danes lepo plačilo zadobile. Namreč na več voglih našiga mesta so bile podobne nabite, na katerih je g. vrednik tih nemških novin na vislicah obešen narisani bil, deržeč v eni rōki list z napisam: „Cillier Zeitung“; spodej pa se je bralo: „Za-

voljo imenitnih zaslužkov za nemške novine, pri perložnosti ko je Košutov red dobil.

*

Iz Dolenjskiga. Iz vsih strani se Slovinci oglasijo, oznanijo svoje potrebe in prigodke, popisujejo nasprotnike domovine, se poganjajo za narodnost i. t. d. samo dolenjci ne, ampak molče, kakor de bi od tiste dobe, kar so od tlake, desetine in družih gosposknh davkov osvobodeni, nobenih potreb več ne imeli. So mar nasprotniki slovenije? Kratko nikar. Oni so tverdi Slovinci, so dobri kristjani, in milimu Cesarju čez vse vdani. To bo pričal vsak, kateri dolenjca dobro pozna. Uzrok je le v tim, ker priprosti kmet ni toliko izobražen, de bi se za celotni prid matere Slovenije poganjaj, gospod pa, prijatelj nemšine, ni volan za slovenšino pisati, ker mu ne dopade, in ker je tudi ne umé.

Kaj tedaj nam je potreba?

Potreba je čez vse novih postav, slovenskih učiliš; vpeljanja slovenšine v pisarnice, in dopoljenje družih obljub, katire imamo, tode le na papirju, kar nam pa nič ne pomaga, če se ne dopolnejo.

De nam je novih postav potrebo, je lahko dokazano, ker če se le nekoliko po svetu ozremo, se bomo naglo prepričali: de malopridnež to dobo, v katiri stare postave malo veljavnost imajo, novih pa ni, za svoje hudodelstvo dobro obertiti zna. Toraj bi blo vošiti, de bi se nove postave berž uznovale, in scer tako, de bi se po novih postavah hudodelstva, to so: nezvestoba, tatvine, ropi, tolevajstvo, ubijanje i. t. d. še veliko hujši, ko do zdaj kaznovale, ne pa kakor neki ministerialni ukazi velijo, de se imajo kazni ene ponižati, druge odpraviti. Komu pride to polajšanje v prid? Hudodelniku, kmetu in poštenim ljudem pa v škodo. Hudodelnikam se zkozi to pohujšanje daje, ker se kazni, če ni ojstra, ne boje. — Gnjusiti se mora poštenimu človeku če sliši taciga poredneža se bahati, de bi rad nazaj v ječo šel, ker mu je prav dobro bilo. To se je slišalo do zdaj, kaj še potlej, če bodo enkrat kazni še majniši. — Če so kazni ojstre, so za hudodelnika, ne za pošteniga človeka; kdor jih ne zasluži, jih ne dobi, in kdor se kazni boji, naj se varje pregreh. — To so moje misli, in vem, de kdor navarnost kmeta, al sploh posestnikov na deželi pozna, se bo mojim besedam perdržil.

Vpeljanje učiliš je potrebno, narbolj pa na kmetih, ker le iz dobro oznovanih šol, imamo izobraženje kmeta pričakovati; dokler tega nimam ni nič pomagano. (Živa resnica!)

Ravno tako vpeljanje slovenšine v pisarnice, obljuba je scer, de se bo v kancelijah po slovensko pisalo, tode izpolnjenje še zmiram zastoj pričakujemo. Vemo scer, de se to kar v enim mahleji storiti ne da, vemo pa tudi, de bi se majhen pričetik že brez truda storil bil, in to bi nam blo, za ta čas zadosti, torej je prošnja naše okolice ta: de višji gosposke povelje na uradnike pošlejo, de kmeta zadevajoče pisma se nimajo drugači ko v slovenskim jeziku izdajati; in ta ukaz zato, ker se prosti kmet boji, sam to tirjati, če prav serčno želji.

Prošnja pa tudi na vse domorodce, se za naše pravice potegniti. Bodimo edini, in zvesti našimu Cesarju, de nam tudi Bog naše dela podpiral bude.

—u—

Hervaška in slavonska dežela.

Iz Varaždina 18. t. m. Včeraj ob 11. pred poldnem so prederli Madžari pri Kotoribi kordon, ter so proti našim nastavili topove; ali še počeli niso streljati, ko je že Bornemissa prvi jo potegnil. Drugi častniki, ki so pod njegovim komandam bili, so se tudi raztekli in tako je tista truma narodnih stražnikov brez vodjev in neznaoč kaj početi, tudi začela se vmikvati. Eni so vtekli proti Perlogu, drugi so se prepeljali čez Dravo in nekoliko njih je vtonilo v tisti reki. Lajtnant Popovič se je boril

z sovražnikam, ali pade ranjen iz konja in je bil od madžarskih husarjev posekan. Jelak iz Berdovca jo je tudi odrinil, ali je bil od sovražnika vjet; od čete Bornemissa, katero je sramotno zapustil, je ostalo okoli 200 nekaj ranjenih, nekaj vbitih, nekaj teh nesrečnih je pa smert našlo v valovih Drave; kaj de se je zgodilo z trumo Rubidata še ne vemo, ali že za dva dni ga tukej v Varaždinu vidimo. Gore nam, ako se bodo tudi zanaprej vodje naši tako obnasali. Medjumurje je zopet v madžarskih rokah, in tako je vničen plod trudenja naših junaških granicarjev.

Iz Zagreba 20. t. m. Opravljajoči odbor županije zagrebske je po ustni izpovedi g. Jurja Bornemissa ko zapovednika nad trumo narodne straže na dravskim kordonu, de je on po navalu madžarskih prebivavcov svojo trumo, ki je potem razteči se mogla, zapustil in se ti službi odrekkel, je stavil imenovaniga Bornemissa pod sodno preiskovanje.

Novice, ktere smo iz vojvodovine serbske prijeli, oznanijo, de so junaški Serblji 14. t. m. Bečej in Bečkerek osvojili, in Madžare iz celiga Kikindskiga distrikta pregnali. Mesto Veršec se je že pred Serbam vdalo.

(Slav. jug.)

Opravljajoči odbor je vsem tistim nezvestim sinovam domovine, ki se med sovražnimi trumami znajdejo, in ki so se z orožjem zoper kralja, bana in domovino vzdignili, ko očitnim puntarjem in zakletim sovražnikam domovine prepovedal, se domu verniti, dokler razpertije z Madžari terpijo; ta prepoved zadene vse tiste, ki so že pred iz domovine šli in na poklic nazaj prišli niso (njih premoženje se sekvestrira, t. j. pod deržavno oskerbništvo dene) in pa tiste, ki so po začetku vojske sovražnikam se pridružili.

Ptuje dežele.

Nemška. Velki zbor v Frankobrodu je zavoljo dunajskih razpertij posebni odbor 15 poslancov odločil; kateri pa koj v prvimu razodenju svojih misel v te reči se v eno niso mogli združiti. Poslal je tudi tisti zbor dva poročnika (Welker in Mosle) na Dunaj, de bi tam miriti skusila. Sklenil je zbor naprej prvi odloček (paragraf) nove ustave za nemško cesarstvo tako: §. 1. „Nemško cesarstvo obstoji z sveta dozdejne nemške zveze.“ Nadvajvoda štefan, nekdej palatin, je prišel v Frankobrod. V Monakovim (München) je bil hud pretep zavoljo povikšane cene vola, razbili so celo veliko hišo. V Ulmu so bili prepri med austrijanskimi in virtemberskimi vojsakmi. V Berlinu so se delavci vzdignili in z stražniki v boj podali, 20 je bilo mertvih. — Francozka. Narodni zbor francozki je ukazal, de se ima predsednik republike vselej od cele dežele, ne samo od zbora voliti. Ministri so poslali ojstro pismo na avstrijski dvor za stran dokončanja vojske na Laškim. Francozki poslanec Leflo je bil v Petrogradu od ruskiga Cara z veliko častjo sprejet. — Laška. Osopo, terdnjava 5½ mescov od naših obsejena, se je zdaj vdala, 14. dan t. m. Sardinski kralj se zopet zlo za vojsko pripravlja; 160,000 mož je neki že proti Avstriji na nogah. Rimska duhovšina je primorana, 80 bajokov od 100 škudov svojiga premoženja davka dati, za povračilo deržavniga dolga, ki je bil na cerkvene zemljiša najet. — Britanska. Irci: O'Brien, M' Manus in O'Donohue, ki so punt Ircov proti Angležanam vodili, so obsojeni k smerti. Za perviga je veliko prošinj — ena od irskih škofov — položenih pri kraljici. — Jonski otoki. Otok Kafalonija se je skusil Angležčanam odtegniti, in z Grekami združiti. Angležka vojašinja je z otoka Korfu proti unimu poslana. — Vlahija. 6000 ruskih kozakov in 2 regimenta pešcov je stopilo 27. Kimoveca čez vlaško mejo. Uradniki nove vlade, kar jih ni všlo, so bili vjeti in vkljenjeni. — Svajca. Veliko ljudi je z Laškiga pobegnulo v Tesinski konton, in slabo se tam obnašajo.

Nepolitiški del.

Lakat brade in ped človeka.

(Narodna serbska pripovedka.)

Bil je mlad in zlo močan junak, in šel je po sveti iskat močnejšiga ali sebi enakiga na svetu. Po poti sreča moža ter mu reče: „Kdo si ti?“ Ta mu odgovori: „Jaz sim taisti, kateri kjerkoli kak kamen na svetu najdem, ga vsega somanem in zmervim.“ Junak mu reče: „Jaz nasproti pa išem od sebe močnejšiga, dajva se ruvati, de vidiva, kdo je močnej.“ Sprimeta se tedaj, in mladi junak zvali na tla moža, ki kamenje mervi po svetu. Mož ta reče: „pobratim, ti si močnej, dajva se pobratiti in živiva, hodiva skupej po svetu.“ (Glej Slovenije list 21. stran 84.) „Dajva“ reče junak in gresta naprej.

Kadar prideta na drugo polje blizo nekiga gojzda, srečata družiga človeka, prašata ga: „Kdo si ti?“ On jima odgovori: „Jaz sim taisti, kateri kjerkoli po gojzdih kak velik hrast najdem, ga ravniga skrivim in kriviga zravnim.“ In vpraša ju nasproti: „Kdo sta vidva?“ Na to junak: „Jaz sim ta, ki od sebe jačjiga išem“ in drugi: „jaz sim ta, ki po svetu z rokami kamenje manem.“

Človek ta reče prvemu: „Metajmo se, de vidimo, kdo je močnej.“ Sprimeta se, rujeta se in un junak tega človeka na tla zvali. Človek ta reče: „E pobratim! ti si močnej, ali združimo se in živimo skupej in pojdemo po svetu.“ Združijo se — verže se ta potem se z unim, ki kamenje krusi in ga na tla spravi, in pobratita se.

Zdaj gredo trije pobratimi v velik gojzd, in najdejo sotor, v šotorji velik kotel in zakelj drobne kaše in kos slanine.

Tu se dogovoré trije pobratimi de živijo, dva bosta hodila po dnevu po gojzdu lovit zverine, tretji pa de bo ostajal v šotorji in jim južino kuhal.

Pervi dan gre narjačji in uni, ki drevesa ravnji in krivi, na lov, ta pa ki mervi kamenje, ostane, de skuha kašo. Pri odhodu reče prvi: „Ti brate pristavi zgodej k ognju južino, skuhaj in pohladi, kadar prideva, de berž jeva, de se ne pariva.“ Tako se zgodi, ona odideta na lov. Ta pa, ki doma ostane, pristavi južino, skuha in shladi. V tem pride lakat brade in ped človeka v kočjo in reče: „Pomoz Bog!“ Ta: „Bog daj dobro.“ Lakat brade in ped človeka reče: „Imaš kaj za jesti.“ Ta: „Imam ali za se in za svoja brata, ne pa za take strahove.“ Lakat brade in ped človeka reče: „Dajva se metati, in kdor bo močnej, tistiga bo južina.“

„Dajva se“ odgovori ta, se zgrabita, in lakat brade in ped človeka verže tega, mu dene kašo na persi, jo poje in odide.

Ta na to berž ko berž pristavi k ognju drugo južino in ko se na pol skuhana ni bila, že prideta pobratima in neseta lov: „Pomoz Bog brate,“ „Bog daj dobro, brata.“ „Je kuhana južina?“ Začne ta mesati: „e so sirove derva“ in to in uno „pa nisam mogel pred skuhati.“

Počakata brata, dokler se ni skuhala južina. Južnajo, in drugi dan ostane tisti doma, de južino pripravi, ki po gojzdih drevesa krivi in ravnji. Una dva pa gresta na lov. Tudi temu reče narjočnejši: „Pobratim se brate z južino, pristavi jo pred, skuhaj, ohladi, de ko prideva, berž snemo in se ne parimo.“

Ko je bila južina skuhana in razhladjena, dojde k kočji lakat brade in ped človeka in reče: „Pomoz Bog.“ „Bog daj dobro.“ „Ali je gotova južina?“ „Je, ali za mene in moja brata, ne pa za take strahove.“ Lakat brade in ped človeka reče: „Dajva se vreči, in kdor bo močnej, tega bo južina.“

„Dajva se,“ pravi ta, se zgrabita in lakat brade in ped človeka trejši na tla uniga, mu verže na persi kašo, jo poje in se pobere.

Ta hitro hlasti, pristavi drugo južino k ognju in komaj je na pol skuhana bila, že prideta brata k kočji: „Pomoz Bog brate!“ „Bog pomagaj brata!“ „Je gotova južina?“ Ta začne kot prvi semtertje mesati: „Te sirove derva, pa nisam mogel pred skuhati.“ Narjočnejši misli, de je tako, drugi pa, ki kamenje mervi, je vedel, kaj in kako je; dogovore se, de ostane drugi dan narjočnejši v kočji. Una dva pa gresta na lov v gojzd. Ta drugi dan skuha južino in jo ohladi.

Med tim ti pride lakat brade in ped človeka. „Pomoz Bog,“ „Bog daj dobro.“ „Ali je pripravljena južina?“ „Je, ali za mene in za brata moja, ne pa za take prikazni.“ Na to reče lakat brade in ped človeka: „Dajva se metati, kdor bo močnej, ta bo južina.“

Ta pravi: „Le se dajva.“ Sprimeta se, sukata se, junak prikazen podse spravi, jo prime za brado, jo pelje do eniga hrasta, razcepi z roko deblo, ji vtakne brado, vdari klin, zakuje brado in ga pusti, ter misli sam pri sebi: „Ti si bil moja brata ob tla djal in jima kašo pojedel.“

Kadar brata prideta, je že on kašo lepo skuhal, ohladil in na mizo postavil, pojužnajo, in na to jima reče narjočnejši: „Pojdita brata sem, de vidita tistiga, ki je vama kašo jemal.“ Pelje jih k hrastu, kadar tje pridejo, ali on je bil med tem hrast z koreni izderl in odšel. Gredo oni naglo po sledi za njim, in sled jih prižene do velike in globoke jame v tla. Sledu več naprej ni.

Je mogel tedaj v to jamo vjiti. Berž nasekajo terte, si zvijejo veliko vezelje, in reče narjočnejši unimu, ki kamenje melje: „Spusti se ti brate za lakatam brade in ped človeka.“ Ta se počne izgovarjati, de on nemo i. t. d. — reče tudi drugimu pobratimu, ki drevesa ravnje krivi in krive ravnji: „Pojdi ti pobratim za njim.“ Ali tudi ta se ravno tako izgovarja, de ne more iti.

„Pojdem jaz“ pravi narjačji pobratim „in kadar pogugljem vezelje, potegnita gori.“ Spusti se on tedaj skozi zemljo dol v drugi svet. Gre po sledu do ene male hišice, in najde pred hišo eno prav lepo deklico, ki je sedela. Pobara jo: „Ali je šel tod eden, ki je brado v hrastu imel?“ Ona reče: „Ravno zdaj je mimo šel.“ On gre za njim v izbo, ona pa ga prime: „Ne hodi, se ti bo slaba godila, to je moj oče, pa je zlo jezín, ves kervav, opraskan, nikoli ga se nisim tako razkačnega vidila, on te bo vbil.“ Ali on tega kar ne posluša, temuč na ravnost v izbo se zažene.

Notar stopi, ali stavec v izbi leži na postelji, brada mu je v hrastu in velik hrast pokraj njega. Kakor tega stavec zapazi, pa smuk! jo potegne iz postelje, pa po jami se spusti v zemljo naprej v drugo sobo. Kadar ta to vidi, on tiraj za starcem naravnost navzdol. Tam zdoli zateče pred hišo sedečo še lepši deklico, kakor je prva bila.

(Koniec sledi.)

Slovenskim slovníčarjam.

Ker se sliši, de se jih zopet pet scer učnih Slavenov z izdelovanjem slovenskih slovnice peča, naj nam bo dovoljeno našo misel zastran te reči v kratkih besedih razodeti. V naših očeh je scer slovnica koristna in velik pripomoček k višjemu izobraženju jezika in pismenstva, to de ni vendar neobhodno potrebna, in vtegne tudi celimu naravnemu razevetu pismenstva clo škodljiva biti; ako se mladi jezik že v početku literature svojevotjno v podobe in pregraje njegovimu duhu protivne vprega in njega natvorno razvitje zadržuje, namest de bi prosti cvetlični enak, čeversto in nemoten od nepripravne pomoči razevetel.

Slovníčar mora iz naroda zajemati in ne narod se po slovníčarju ravnati. En pogled v liste zgodovine pismenstva narodov nas živo prepriča o resnici rečenih besed: Greki in Latinci so se dandanašni vsim izobraženim narodom vedno posnemanja vredni izgled; in po kateri slovnici so se pac Homer, Cicero in stotina drugih ravnali? — Pismenstvo Nemcov je stopnjo doseglo de se mu ne more kmalo kako drugo primeriti, brez slovníškiga tuhtanja in glavobelenja! Še le današne dni je nemškemu ljudstvu J. Grim prvo obširni in pretresajočo slovnico podaril. — Kolikor bolj se pa ta resnica poterdi, toliko težji nam je viditi, de se vsi naši slovenski spisatelji od nekdanj le na tim polji giblejo, namest de bi z pisanjem mnogoverstnih, silo potrebnih bukev, dušno in telesno blagostanje in pismenstvo naroda podpirali! Ne po krivici nam Slovincem drugi narodi očitajo, de naše pismenstvo v samih slovnica obstoji, in de vunder se nemamo ene dobre splošne slovnice v roke vzeti. Če se zraven se na naše abecedne vojske, mnogolične pravo- in krivopise pomisli, je človek skorej de je nam Slovincem nagnenje slovnice pisati in čerkarenje prirojeno, in de se nam, žali Bog, vsled tega le zanikerno pismenstvo obehta. Za to slovenski spisatelji, odrečite se ti nevhvaležni tlaki, ino obrnite se na rodovitniši polje vašiga djanja; tu vaši trudi in žulji ne bojo zastojni, ampak kmalo v prid in korist vašiga naroda lepo dišeči cvet pognali in plodni sad prinesli; to je: *vi bote ustanovitelji izobraženja, omikanosti, dušniga in telesniga blagostanja slovenskiga naroda!*

Naj nam bo dovoljeno, h koncu nam znane slovenske slovnice nasteti:

1. Bohorič arcticae horulae 1584.
2. P. Markus krain. Gram. 1768.
3. Gutsman windische Gram. 1777.
4. Selenko „ 1791.
5. Vodnik pismenost. 1808.
6. Kopitar krainisch. Gram. 1808.
7. Franul v. Weissenthurn 1810.
8. Šmigovec wind. Gram. 1812.
9. Pet. Danjko wind. Gram. 1824.
10. Metelko Sprachgebäude 1825.
11. Murko sloven. Gram. 1830.
12. Mursič, slovnica 1848.

Razun tega se v Ljubjanski knjižarnici več slovnice v rokopisih in načertanji znajde p. r. Japelna, Debeveca, Zagorca in več drugih. —ark.

S m e s.

* Poslanec Sturm iz Konjic, ki je tudi velik spoštovavec nemške levice v zboru, kterimu je nemško gospodarstvo in slovenska sužnost čez vse pri serci, je svojim tovaršam pripovedal, kako de so ga pri sprehodu zvunaj mesta Hervati zalezli, in grozovitno z njim ravnali in ga s kopiti suvali (ako Slovenec z Nemci derži, bi scer boljšiga plačila ne zaslužil), — ali skazalo se je, de je to vse gola laž bila, ktero si je mož zmisli, de bi svoje levčnike še bolj razdražil.

* Dunajčani, to je kar je popačenih, se v pretečenih dnevih niso mogli nakričati, kakšni roparji in tolovaji de so naši serčni bratje Hervati (wilde Menschen, Raubgesindel, Diebsbanden itd.); kakor me je veselilo slišati iz ust kmetec Simmeringa, ktera je množici na ulicah razlagala, kako de je v njeni hiši dosti Hervatov, de pa še nikoli tako prijaznih ljudi vidila ni, de za vsako reč lepo prosijo in plačajo, in de v ogradi blizo hiš nihce le eniga krompirčika vzel ni. Sosedu pa de so kanonirji skorej celo ogrado oropali, tako de je general Hervatam zapovedal varvati, de nemški soldati vsega ne pokradejo. Tako je prosta nemška kmetca pravila.

* Ni ga imena, ki bi na Dunaju tolikrat izrečeno bilo, kakor ime slavniga vodja jugoslavjanskih vitezov; ali jeza zgrabi Slavjana, de imena tega nikdar prav izgovoriti ne čuje; Jelah, Jelahek, Jelakik, Jelašic, Jelašič, Jelasič, Jelasec, Jelašek, Jelahič se sliši, nikoli pa pravo ime Jelačić; se ve de zraven biti mora: Lump, Verräther, Reaktionschef, Haupt der Camarilla, Räuberhauptmann itd. †

* Pravijo, de je imel rajuki Valentin Vodnik navado zmiraj le kranjsko moliti. Ko je enkrat v neki Ljubljanski cerkvi nemško pridigoval, se mu je jel po pridigi nemški očenaš vstavljati. Trikrat je napregel: „Vater unser“, pa le ni slo. Po tem pa reče: „E po kranjsko ga pa znam, in ga ročno po kranjsko odmoli.“

* Ko je bil Vodnik že na smertni postelji, ga pride neki perjatelj obiskat. Na poslovu mu reče perjatelj: „Bog daj, de bi se kmalo ozdravili, de bi nam spet kaj od „oživljene Ilirije“ zapeli. Na te besede se Vodnik oberne in zdihne rekoč: „Ne od oživljene ne, ampak od ožuljene, ožuljene.“

* Sploh je znano, de je bil nekdanji Ljubljanski škof Avguštin Grubar poseben perjatelj mladine, in de je znal otroke tako kersanski nauk spraševati, de mu ni bilo para. Ko je enkrat na Gorenskimi (če se ne motim v Kranjski Gori) birmoval, se gre po kosilu na polje sprehajati, in najde nekiga pastirja na pasi. Ljubeznivi viksi duhoven se mu perbliža, in ga popraša. „Fantič! ali veš, kdo je vse vstvaril, kar vidiš?“ Fantiču se je to vprašanje preznano zdelo, torej ga bistro pregleda od verha do tal, in reče: „Le škoda, de ste tako stari, če tega ne veste.“ L. Pintar.

Žitni kup.	Ljubljani		Krajnji	
	21. Kozoperska	18. Kozoperka.	gold.	kr.
Srednja cena 1 mernik.				
Pšenice domače	2	17	2	10
» banaske	2	24	2	40
Turšice	—	—	1	30
Sorčice	—	—	—	—
Rézi	1	24	1	26
Ječmena	—	—	—	—
Prosa	1	15	1	12
Ajde	1	29	—	20
Ovsa	—	45	—	43